

Република Србија
Тужилаштво за ратне злочине

УВОДНА РЕЧ ТУЖИОЦА ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ ВЛАДИМИРА ВУКЧЕВИЋА

Центар „Сава“, Београд, 2. децембар 2011.

КОНФЕРЕНЦИЈА О ОДГОВОРНОСТИ МЕДИЈА ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ НА ТЕРИТОРИЈИ БИВШЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Поштовани новинари, поштоване колеге и колегинице, даме и господо,

желим да вас поздравим, да вам се захвалим што сте се одазвали нашем позиву. Тема која нас је овде окупила за округлим столом је важна јер је постављање питања о одговорности медија у рату на овакав начин заправо мали историјски чин.

Склон сам да јавност увек подсетим колико је рад на истраживању ратних злочина и обезбеђивању доказног материјала у кривичним поступцима за ратне злочине изузетно комплексан јер се ради о чињенично и правно најкомпликованијим кривичним делима. Злочини на просторима бивше СФРЈ одиграли су се пре 20 година, а процесуирање њихових извршилаца догађа се у садашње време.

Истраживање улоге медија која је за последицу могла имати ратне злочине такође сеже 20 година уназад. Докази су доступни, место догађаја такође, сведоци и жртве су ту. Прво што вас може поколебати је деликатност овог процеса јер задире у осетљиви простор слободе говора.

Новинари и демократска јавност очекују правду, као сатисфакцију за отпор речима и сликама мржње. Пиштаљке које су се у годинама отпора режиму Слободана Милошевића и његовој пропагандној машинерији, још увек се чују.

Поред свих ових правних дилема иако је мени као тужиоцу и правнику увек је занимљивије да говорим о кривично правним аспектима мојих случајева међутим јасно је да овај предмет има много шири контекст од чисто кривично

правног. Јасно је и на први поглед да овакав предмет и наше расправљање о одговорности медија у Србији после толико година вуче неспорне социолошке и друштвене последице. Очигледно је да специфичност одговорности медија произилази из више разлога међу којима се као основни истиче питање супротстављености говора мржње путем медија са једне стране и слобода изражавања медија као једно од основних права са друге стране.

Када се из данашње перспективе сагледају последице оружаних сукоба јасно је да они морају да буду макар једнако поштовани, односно да слобода изражавања не сме и не може да буде апсолутна макар у случајевима када медији свесно и циљно користе говор мржње. Она не може да буде апсолутна како не би имали ситуацију да управо особе које су путем своје реторике доводили до масовних злочина, патњи и разарања као што је на пример Јозеф Гебелс остали некажњени.

Управо због снаге коју медији имају уколико се употребе за подстицање ратних злочина међународни кривични трибунали су схватили важност кривичног гоњења лица која јавним наступима подстрекавају и подстичу на вршење злочина.

Због свега што нас је историја, недавни догађаји али и међународна судска пракса научила сматрам да је важно да питање подстицања и позивања на вршење ратних злочина путем медија не остане неотворено. Ово тужилаштво сматра да има обавезу да утврди да ли је неко одговоран за подстицање и позивање на вршење бруталних ратних злочина током 90-их година, ко је себи узимао за право да целе народе проглашава за непријатељске и мање вредне и да припаднике свог народа подстиче на монструозне злочине над дојучерашњим комшијама. Сматрам да је моја дужност као тужиоца да учиним све да се слике и речи мржње деведесетих никада више не понове.

Хвала вам на пажњи.

ТУЖИЛАЦ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Владимир Вукчевић